

toen de vervliedende jaren geen nieuwe huwelijkskans boden, had Bertha wel eens berouw gevoeld over dit haastig verwerpen van een rustige toekomst. Maar het bleek een onherstelbare fout, want na den dood van den vader was de band met diens vriend al gauw verbroken. Bovendien was de vriend verhuisd naar Groningen, en toen Bertha, na lang wikken en wegen, pogingen had gedaan, door middel van een gemeenschappelijke kennis het contact te hernieuwen, vernam ze, dat haars vaders vriend getrouwd was, en zelfs al een kind had.

Dit bericht, dat een tegenslag was op haar, ondanks haar zelf, gespannen verwachtingen, deed haar ontwaken uit een laten droom over den man, die, hoewel aanvankelijk in zijn hoop teleurgesteld, zijn trouwe liefde voor haar bewaard zou hebben. Er waren voor Bertha een paar moeilijke jaren gevolgd, waarin de spijt over de steeds slinkende kans dreigde over te slaan in zuurheid, maar haar gezonde verstand en levenskracht hadden haar gered en ze had haar troost gezocht en gevonden in de zorg voor de kinderen, die zij op school aan zich toevertrouwd zag en die haar bijna allen aanhingen. En onveranderd was gebleven haar liefde voor het jongste zusje, wier al te groote zachtheid en meegaandheid haar nochtans vaak irriteerden en tegenover wie ze steeds optrad met een toon van overheerschende bescherming, waarin toch een schat van liefde school.

En nu had Mientje verdriet, en Bertha wilde eens met haar praten; alleen, zonder Moe, die zoo zwaar op de hand kon zijn, en niet de gave bezat de dingen van een ander dan haar eigen standpunt te bezien.

Op een regenachtigen Zondagmiddag deed zich de gelegenheid voor. Moe was uit, naar een jarige vriendin. Annie was „met kennissen”, en toen Bertha de kleine woonkamer binnentrad, waarin de huizen van den overkant reeds schemer hadden gebracht, vond ze Mientje voor het raam zitten, weggedoken in den grooten armstoel van Moe, op haar schoot een breiwerk, waarvan haar lusteloze handen de naalden slap omsloten. Tegen de ramen tikten zachtken regenspetjes. De daken aan de overzijde glommen dofblauw, en alles in de kamer, op straat en aan de huizengevels was kleurloos-triest en vaal, als van slappe, gelaten droefgeestigheid.

„Kom, ze zou eens theezetten,” kondigde Bertha aan, met geforceerde opgewektheid in haar stem.

Mien reargeerde er niet op, en toen de oudste zuster, na bedrijvig heen en weer geloopt te hebben tusschen de kamer en het keukentje, met den vollen trekpot kwam aandragen, zat Mientje nog steeds in dezelfde houding, met voorover gezakt hoofd naar buiten te staren. Bertha besloot recht op haar doel af te gaan. Je kon er lang omheen praten en dan had je geen van beiden iets gewonnen. En ze zette zich op de leuning van den armstoel en legde haar hand op den schouder van haar zusje.